

Archipelago

Bugün Eleni ile trene bindik ve Sirkeci'ye geldik. Marmara'nın Prens Adaları'ndan Burgaz'a giden vapura bineceğiz. Eleni adasından, Bozcaada'dan uzun süredir uzakta, vapurla adaya yaklaşılırken duyulan, rüzgârın sürüklediği özel yosun kokusunu özlemiştir diye düşündüm.

İkimizin de çevresinde dostlar, arkadaşlar ve hayatımızda eşlerimiz var, ama benliğimizin derinliklerinde sakladığımız garip bir yalnızlık ve bu yalnızlığın çöreklediği adalarımız var, onları birleştirmemiz gerektiğini hissediyorum.

Gerçi bu adalardan anakaraya varmak büyük bir uğraş gerektiriyor.

Rüyalar beni esir alıyor. Geçmişin derinliklerinden anı sabitleyen fotoğraflar gibi görüntüler, ninni, ağlama sesleri ve müzik yüklüyor beynime. Bazı günler inatla yapışıp kalıyor, peşimi bırakmıyorlar. Bazı rüyaları zihnimden uzaklaştırmaya çalışıyorum. Her seferinde üstü örtülmüş kâbusları görmekten korkuyorum. Bir yarım öteki yarım, bir adadan diğerine neler neler anlatıyor, aslında çözmek istiyorum.

Çocukluğum bende öyle izler bıraktı ki onlarla nasıl başa çıkabileceğimi bilmiyorum.

Zaman zaman yorulup, yükselen duyguların esiri olup her şeyi bırakmak fikrini kovalamak da aklımdan geçmiyor değil.

Eleni ile bu konuda birbirimize tam açılmış sayılmayız ama o da benzer duygu, düşünce ve kaygıları taşıyor gibime geliyor. Zaman içinde, konuşarak, paylaşarak çözüme ulaşabiliriz ümidimi hiç yitirmedim sanırım.

Bir gün Eleni, “Ağavni, n’olur bana bir fal bak,” demişti.

Kahve telvesi fincanı kuşatma altına almış, kahverengi bir duvar örmüştü. Buradan Eleni’nin kafasının karışık olduğunu anlıyordum. Sık sık evinde, üst kata çıkan merdivenlerde bulunan ikona hücreesindeki mumla aydınlanan Meryem Ana heykelinin önünde, sağ elinin üç parmağını başına ve göğsüne götürerek haç çıkarıp dua mırıldanmasını da şimdi daha iyi açıklayabiliyorum.

Neyse ki kahve fincanının kasvetli manzarasını yaran aydınlık adacıklar vardı. Tüm dikkatimi onların üzerinde topladım. Bir çıkış noktası bulacaktım. Yanan bir mum dikkatimi çekti. Eleni adak adamış veya bunu aklından geçiriyor olabilirdi. O gün bu olasılıktan hiç söz etmedim. Kahve falını aydınlık düşüncelere eşlik eden görüntülerle süsledim. “Deniz yolculuğu yapacaksın,” müjdesi verdim.

Ada vapurunun açık güvertesinde çaylarımızı yudumlarırken, ilkbahar canlılığıyla parlayan mavi deniz ve gökyüzü ikimize de çok iyi gelmişti. “Günün programı...” diye söze başladım.

“Önce Burgaz Ada’da Aya Yani Kilisesi’nde dua edip, bu adanın ünlü sürgünü Aziz Methodius’un senelerce tutuklu kaldığı hücreyi gezeceğiz. Gezimizin ikinci bölümü ise bir sürpriz!”

Vapur Marmara Denizi'nde yol aldıkça yosun kokulu rüzgâr bizi sarıp sarmaladı ve Eleni anlatmaya başladı.

“Benim rüzgârlı adama, Bozcaada'ya balıkçı tekneleriyle geçilir. Ada'nın tüm ihtiyacını, otomobil motosiklet gibi vasıtaların taşınmasını da bu tekneler üstlenir. Bu teknelerde yaşamın tüm evrelerine, doğum, ölüm, hatta hastaların iyileşme mucizelerine bile tanık olunur. Bu adada hayat, her haliyle, karada olduğu kadar denizin üstünde de sürer gider.

Adanın tarihi çok eskidir. Homeros'un ve Piri Reis'in eserlerinde adı Tenedos olarak geçer. Adada uzun kış gecelerinde rüzgâr uğultuları eşliğinde onların öyküleri anlatılır. Ege Denizi'nde kuzey güney yönünde önemli bir bağlantı ve durak noktasıdır. Koyları gemilere fırtınalarda güvenli liman vazifesi görür. Hatta Güzel Helen'in sebep olduğu söylenen Truva savaşlarında Akhalar buraya sığınıp Truva baskınının ince planlarını yapmışlar. Zaman zaman korsanların sığınağı da olmuştur.”

“İşte Antigoni de görüldü,” dedim Eleni'ye. Sıra bana gelmişti.

“Burgaz Ada'nın ismi Antigoni, bir Yunan trajedisinin kahramanından gelir. Büyük İskender'in kumandanının isminin de bu olduğu iddia ediliyor. Ama sanırım Antigoni trajediler arasındaki en sevimli, en acı çeken kahraman olduğundan, ismi bu sessiz adaya çok yakışıyor.

Bizans'tan bu yana Prens Adaları dediğimiz bu adalar topluluğu değişik yüzyıllar boyunca farklı yönetimlerin sürgün yeri olmuş. İlk sürgünü ise 9. yüzyılda ikona resimleri yaptığı suçlamasıyla Bizans İmparatoriçesi Theodora tarafından cezalandırılan ileri görüşlü din adamı Methodius'tu. İskelenin hemen üstünde tüm ihtişamıyla

görünen Aya Yani Kilisesi ise Methodius'un yedi sene süreyle hapis kaldığı hücrenin üzerine yapılmıştır.”

Eleni beni hiç sesini çıkarmadan dinliyordu.

Kiliseye girip mum yakıp dua ettikten sonra yan taraftaki merdivenlerden on bir basamakla hücreye indik.

“İki mezar büyüklüğündeki bu hücrede Methodius yedi sene geçirmiş.

Yaşanması imkânsız bu hücrede bir mucize onu hayata bağlamış. O zamanlar hücre deniz kenarındaymış ve hava alması için duvarda ufak bir aralık varmış. Yıllar boyunca her gün karşı kıyıda bir kayık gelmiş, su, yiyecek ve kandil getirmiş. Yedi yılın sonunda Bizans sarayı bu mucizeyi kabul etmiş, sonraları da Kilise Methodius'u aziz ilan etmiş.”

Eleni'nin sesi titriyordu. “Methodius için mum yakıp dua edeceğim,” dedi.

Aslında bu hikâye beni de etkilemişti. Madam Marta seneler önce anne ve babamla onu ziyaret ettiğimizde anlatmıştı.

Bir sıraya ilişip Eleni'nin duasını bitirmesini bekledim. Bu güzel sonbahar gününün yazdan farksız sıcaklığını kemiklerimde duymak için sabırsızlandım. Kilisenin loş ve serin duvarlarını arkamızda bırakınca Eleni dayanamayıp sordu.

“Ağavni, şimdi beni nereye götürüyorsun?”

“Yaz, kış demeden, sabah akşam mavinin yosun yeşiliyle birleşip turkuvaza dönüştüğü sularda yüzen, çok güzel dans eden, dost canlısı Madam Marta'nın koyuna gidiyoruz,” dedim.

Kuzey rüzgârlarının erişemediği, orada bulunduğu rivayet edilen ayazmayla aynı isimli Aya Nikola meydanı sessiz. Sadece çamların tepe dalları arasında dolaşan rüzgârın fısıltısı duyuluyor. Koyu çevreleyen dik yamaçlardaki

çamlar gölgelerini mavi sulara kadar uzatmışlar. Öğleden sonra güneşinin yatık ışıkları altında ürpertisiz deniz bir aynadan farksız.

Denizle gökyüzünün öpüştüğü çizginin önünde balıkçı sandalları, onların peşinden ayrılmayan martılar, gümüş pırıltılarının ortasında, içi çini mürekkebiyle doldurulmuş resimler gibi uzak, zaman içinde takılmış kalmışlar. İşte dedim Eleni'ye, "Burası Marta koyu. İleride, incir ağacının altındaki küçük bina Marta'nın kulübesi. Harap üç duvar olarak bulduğu kulübesini kendi elleriyle onarmış, yaşanabilir tek göz bir oda yapmış."

"Eşiyile birlikte yaşadığı ev Aya Nikola'da ağaçların arasında beyaz ahşap bir bina. Marta işten dönen kocasını iskelede karşıladıktan sonra gittiği bu evi ertesi sabah kocasını bu sefer işe uğurladıktan sonra terk eder, koydaki kulübesine iner, akşama kadar orada kalırmış.

Çok iyi hatırlıyorum, annem ve babamla ziyaretlerine geldiğimizde Marta ve eşi bizlere yaşamlarına ait değişik anları ölümsüzleştiren resimleri göstermişlerdi. Aklımda kalanlar: Marta bale elbisesiyle, Marta dans yarışmasında limbo yapıyor, yılan gibi kıvrılmış yere oldukça yakın çıtanın altından başarıyla geçiyor, başında kır çiçeklerinden örülmüş bir taç ve üzerinde dekolte şık bir kokteyl elbisesi... O gün, anılara canlılık katmak için Marta teypte fotoğraflardaki danslara eşlik edecek şarkılar çalmayı ihmal etmemişti.

Başka bir fotoğrafta Fransız lisesinden mezuniyet resimleri, okulunun simgesi güllerden yapılmış bir taç Marta'nın başında, saçları hep çiçeklerle süslü...

Bizi vapur iskelesinde askılı poplin bir yazlık elbise ve saçlarında adada ikinci baharda açan çiçeklerle karşılamış-

tı, mevsim sonbaharın kışa kavuştuğu günlerdi. O gün 'ikinci bahar' deyimini ilk kez duymuş, anlamını merak etmiştim.

'Adada yaz günleri kısalıp, sonbaharın ayak sesleri duyulmaya başladıktan sonra hava birden ısınır, doğa buna coşkuyla yanıt verir, önce her yer tekrar yeşerir, sıcakların soldurduğu bitkiler tekrar parlak bir yeşile, çiçekler de kış gelmeden son bir kez güzel renklerine bürünürler.' Bana böyle anlattılar.

Diğer resimler Marta dans ederken çekilmiş. Neşe dolu bir kadındı. Müzik ve dans onun yaşam sevinciydi. Adanın yazlıkçıları ve yerlilerine, o günlerde müzik eşliğinde dansla karışık hareketler yaptırdığını anlatmıştı. 'Ama,' demişti 'kimse sabır gösteremiyor, hepsi maymun iştahlı, çok çabuk pes ediyorlar.'

Sonra Marta, eşi, annem babam birlikte bu yoldan, çam ağaçlarının arasından, Bizans'tan kaldığı rivayet edilen eğri büğrü taş basamaklardan cambazlık yaparak tıpkı bugün olduğu gibi koya indik.

Yaz kış her gün, ilerideki kayalıklardan denize girdiğini anlatırken kulübeden bir masa ve iskemleler çıkardı. Masanın üzerine çiçek desenli muşamba örtüsünü serdi ve çayı demledi.

'Rahat yüzdüğüm için bikini mayo giyiyorum. Genellikle bu koya kimse ayak basmaz. Eylül ayı gelince durum değişir, balıkçılar uskumrularını kurutmak için bu koya gelirler. Direklerin arasına, kuyruklarından bağlanmış uskumruları asarlar, güneye bakan, sonbaharda bile yaz sıcaklığını depolayan bu koyda, çiroza dönüşmelerini beklerler.'

Marta bu koyu neden çok sevdiğini anlatmayı sürdürdü. 'Leylekleri her yıl ağustos ayının 15'inci günü buradan

güneye, kış aylarını geçirecekleri ülkelere yolcu ederim. Değişik yönlerden gelen kuşlar bu koy üzerinde toplanır, sonra sayıları artar, adeta bir bulut oluştururlar. Bu bulut bir süre sonra içinde muntazam çizgiler olan, büyük bir daire şeklini alır. Bu tören birkaç saat sürer, gözlerimi ayıramam. Leyleklerin gökyüzü balesi beni çok heyecanlandırır. Her yıl bıkmadan seyreder, onları el sallayarak uğurlarım.”

Eleni, Marta ile ilgili anılarımın bu kadar canlı olmasına, konuşulan her sözcüğü hatırlamama çok şaşırdı. “Marta’nın kişiliği, yaşamı, tek oğluna olan düşkünlüğü beni çok etkiledi. Rüzgârlı bir sonbahar günü bizi yazlık bir elbise ve çiçeklerle karşılaşması ise gözümün önünden hiç gitmez. Bu sakın adada böyle biriyle karşılaşmayı ummamıştım,” dedim.

Yıllar geçmesine rağmen koy Marta’nın bıraktığı gibi, deniz az çırpıntılı, yani helecanlı, balıkçı kayıkları yatay güneş ışıklarının altında birer siyah karaltı. Tüm hatırladıklarımın ve bugün anlattıklarımın sonra Marta Koyu’nun hiç değişmediğini gördüm. Sanki Marta bu koydan hiç ayrılmamış. Kulübenin hemen yanında, kayalıklar arasında büyümüş devasa incir ağacı bizi kurtarıcı gölgesi altına aldı. Marta Koyu yaz kış fark etmez, hep sıcaktır, tabii en çok yaz aylarında.

Gözlerim tahta masası ve güllü muşamba örtüsünü, renk renk boyanmış tahta iskemlelerini boşuna aradı.

Bugün ise Eleni ile birlikte Marta’nın bu koya bıraktığı izlerin peşinden gidiyor, sürekli onu anıyoruz. Belki bu bir çeşit çağırma.

Kulübenin önündeki taş sete oturduk. Denizin çakıllar üzerinde gidip gelirken çıkardığı sesi dinledik. Konuşma-

dık. O anı yakalamaya çalıştık. Topal bir martı gövdesini sıcak çakıllardan kaldırdı, bize doğru yürüdü, yanımıza gelince o kart sesiyle iki kez çığlık attı, tekrar taşların üzerine bedenini bıraktı. Boş ellerimize boş boş baktı. Marta olsaydı çoktan kuşun önüne yiyecek bir şey atardı.

Biz dönüş için yerimizden kalkana kadar gözlerini bizden ayırmadı.

Eleni, “Burası büyüdü bir yer, ada halkının neden Marta Koyu dediğini senin anlattıklarından sonra daha iyi anladım,” dedi. Dönüş saati hızla yaklaşıyordu ama Eleni yerinden kıpırdamıyor, gözlerini denizden ayıramıyordu.

“Haydi Eleni!” dedim, “Vapur kaçacak.”

Bizans basamaklarından birine adım attım. Marta’nın hangi anısını taşıyor diye sordum kendime ve sonra her Bizans basamağında yanıtlamaya başladım.

İlk basamak oğlunu taparcasına severdi, ikinci basamak denize ve doğaya âşıktı, üçüncü müzik ruhunun bir parçasıydı, dört hürriyetine düşküdü, beş insanlara yardım etmeyi severdi, altı her 15 ağustosta leylekleri buradan uğurlardı. Her basamakta Marta’dan bir şeyler fısıldadım. Bizans basamaklarından tırmandık.

Ben de o an bu koyda Marta’nın ruhunun bizlerle birlikte olduğunu hissettim. Ürperdim.

Köklerimden Doğarım

Denizin kokusunu ciğerlerine doldurmak için bahçeye indi Eleni. Kıvrıkcık beyaz dalgaların köpürerek kırıldığı kayalıkların kuşbakışı görüldüğü duvara yaklaştı ve derin bir nefes aldı, bir daha, bir daha...

Yıllardır iyot ve yosun karışımı koku bedeninin bir parçası olmuştu. Her ne kadar büyüdüğü Bozcaada'daki kadar yoğun değilse de evinde, deniz kenarında olmak ona çok iyi geliyor, adada yaşadığı güzel günleri hatırlıyor, saçlarında dolaşan nemli, tuzlu rüzgâr beynindeki özgürlük duygularını harekete geçiriyordu.

Kardeşi Antula'nın düğünü için gittiği Taşoz'dan iki gün önce dönmüştü. Orada adalara özgü yoğun deniz kokusunu tekrar duymuş, çok mutlu olmuş, doğduğu adada olduğu gibi, kendini pupa yelken bir teknede hayal etmişti.

Recep erkenden kalkmış, dut ağacının altına Eleni'nin hazır ettiği beyaz çarşafı sermiş, sonra ağaca tırmanarak dallarını kuvvetle silkelemişti.

Bozcaada'da her yaz başlangıcında, Eleni'nin annesi ağaçtaki olgun dutlar bitene kadar dalları silkelettirir, öğleden sonra da dostlarına çayla birlikte dut ikram ederdi. Şimdi Eleni de anne evinde ne gördüyse tekrarlıyor, unutulmasına fırsat vermiyordu. Beyaz çarşafın üstü olgun,

ağzınıza attığınızda tümüyle eriyen ve size bedenindeki lezeti sakınmadan veren beyaz dutlarla kaplanmıştı.

Recep kahvesini yudumlarken, Eleni'nin çarşafın üzerindeki dutları tabağa yerleştirmesini izledi. Bugünkü davet için harıl harıl çalışıyorlardı. Recep bahçeyi sulamak için kuyuya uzun halatın ucundaki kovayı bıraktı. Kuyunun dibine saldığı kova ağır ağır yükselirken, kol ve vücut adaleleri de hareketleniyor, kabarıyor, bedenini saran gömleğinin altında belirginleşiyordu. Güneş altında, esmer teninde parlayan ter taneciklerine Eleni'nin gözü takıldı, daldı gitti.

Komşular Ağavni, Gülsün, Gülizar, yan komşu Aneyne ve torunu, hatta Hacı Anne dutlu çay davetine gelecekler. Aslında dut bir vesile, Antula'nın düğününü ve Eleni'nin Taşoz'a yolculuğunu merak ediyorlar.

Recep, çiçekleri ve tüm bahçeyi suladı, böylelikle öğleden sonra güneşinin kavurucu sıcağı hafifleyecek, misafirler rahat edecek, serinlik akşama kadar sürecekti. Sonra bir görevi daha vardı. Eleni'nin sabah erkenden kalkıp açtığı incecik nişastalı baklava hamurlarının arasına serdiği sarı muhallebili sütlü börek tepsisini fırına götürmek. Galakto Boreko fırında pişerken, hamur tabakaları çıtır çıtır olacak, üstü nar gibi kızaracaktı. Eve gelince de şerbeti dökülecekti.

Eleni yol yorgunluğunu üzerinden tam anlamıyla atmamış olmasına rağmen arı gibi çalışıyor, Recep de sevgi dolu bakışlar ve hayranlıkla onu izlemeye devam ediyordu.

Masa, tam asma çardağının, büyümeye başlamış ham yeşil koruk salkımlarının altında, Eleni'nin çeyizinden masa örtüsü ve Ağavni'nin aile yadigârı semaveriyile ihtişamlı bir görünüm kazanmış, misafirleri karşılamaya hazırıldı. Ağavni getirmeden önce semaveri mangal külüyle ovmuş, pırıl pırıl yapmıştı.

Ağavni hep anlatırdı. Kocası Behruz'un anne ve babası İran'dan göçerken üç parça eşyalarının arasına aile yadigarı semaveri de sıkıştırmıştı. Kuşaktan kuşağa aktarılan yaşam öykülerinin kaybolmasına gönülleri razı gelmemiş, bu semaver etrafında, sıcak bir bardak çay eşliğinde paylaşılan sevinçler ve kederleri unutmak istememişlerdi.

Semaver şimdi Sarmaşık Sokak'ta bir çay sofrasından diğerine dolaşıp duruyor, hem dinliyor, hem anlatıyordu. Bugün Eleni'nin evinde ilk kez İran'dan geliş öyküsünü anlatacak, Antula'nın düğününü dinleyecekti.

"Nereden başlayayım, bilemiyorum, anlatacak o kadar çok şey var ki," dedi Eleni. "Antula hep kır düğünü isterdi. Bu da gerçekleşti. Eniştem ve ailesi, Antulan'ın bu isteğini yerine getirmek için paralandı desem yeridir. Atina'da kır düğününe uygun bir yer bulamayınca imdada Taşoz Adası'nda oturan Rena Teyze yetişti.

'Ne duruyorsunuz? Atlayın buraya gelin. Evim herkesi yatırmaya uygun. Bahçem geniş, masaları havuzun kenarına koyar, düğünü zeytin ağaçlarının altında yaparız.'"

Böylece tartışmalar sonlanmıştı.

"Şimdi sizlere çok şaşıracağınız bir şey anlatacağım. Rena teyze Kayseri şivesiyle çok güzel Türkçe konuşuyor. Zaten bizi de 'Hoş geldiniz canlarım, nasılsınız?' diyerek karşıladı. Sıkı sıkı sarıldı öptü. Bu sıcak karşılama annemi de etkilemiş olmalı ki bir ara kulağıma eğildi ve fısıldadı: 'Antula'yı iyi bir aileye verdik galiba?' İçi rahatlamış, kaygılarını geride bırakmış bir hali vardı. Gözlerinin içinde babamın ölümünden önceki yıllar, aylar, günlerde olduğu gibi yanıp sönen minik pırıltılar vardı.

Ben de o andan itibaren ona Rena Teyze demeye başladım. Rena Teyze, Atina'da güneş altında ısınıp, gece in-

sana cehennem azabı yaşatan binaların sıcağından kaçmış, altı ay bu adada iki kızıyla birlikte pansiyon işletiyor. Bize dedesini, babasını, Anadolu'dan göçlerini anlattı.

'Ben Atina'da doğdum ama babam doğduğu toprakların dilini bana ve kardeşime öğretti. Dedem Kayseri'nin en zengin tüccarıymış. Başından hiç çıkarmadığı fesi altın işlemlerle süslüymüş, ayrıca çok yakışıklıymış. Atina'da evimde salonda baş köşede dedemin fesli, yakışıklı resmi durur. Babam Kayseri'den ayrıldığında Türkçe ve Rumca'yı iyi konuşuyormuş, ölene kadar da konuştu ve bizlere öğretti.'

Biliyor musunuz? Ben Rena teyzeyi çok sevdim,," diye tamamladı sözlerini Eleni.

Eleni herkesin tabağına börek ve kulurakia koyarken, "Bu paskalya kurabiyelerini Rena Teyze elleriyle sizin için yaptı. Tembih üstüne tembih, 'Arkadaşlarına ikram et,' dedi. Böreği ben kendi ellerimle açtım. Sakın dutları unutmayın! Çayınıza şeker koymayın, ağzınıza bir dut atın."

Eleni'nin gözleri masadaki dostlarının gözleriyle buluştu. Dudaklardaki gülümseme gözlerinin içine yerleşti. Derin bir nefes ve ardından çayından bir yudum aldı.

"Kendi kendime hep sordum. Neden adalarda rüzgâr bir deli eser? Sanki Bozcaada'nın rüzgârı kalkmış Taşoz'a gitmiş. Hayret ettim, hoşlandım, tekrar doğmuş gibi oldum. Sonra düşündüm, bizim adada ağustos ayında deli gibi esen rüzgâr, bağlarda hasata göz kırpan üzümlerin yaz sıcağında hızlıca olgunlaşıp erkenden bozulmasını önler. Taşoz Adası'nın dillere destan zeytinlerinin, bademlerinin bu kadar lezzetli olmasının sırrı da belki bu rüzgârlarda gizli.

İnanamayacaksınız ama Taşoz Adası derin bir Ege mavisıyla kuşatılmış bir yeşil deniz. Çamlar zeytin ağaçlarıyla kol kola tepelerden kıyılara akıyorlar. Yalnız bahçelerde

değil, sokak aralarında bile kendilerine yer bulmuşlar. Zeus ve Hera tapınak kalıntılarını korumak üzere ince uzun, açık ve koyu yeşil yapraklarıyla adeta bir çatı örmüşler. Her zeytin ağacı kasım, aralık ayı gelince meyvelerini tüm ada halkıyla paylaşacaklar.

Taşoz Adası'nın bademleri de meşhur. Şekerle kaplayıp şahane bir badem şekeri imal ediyorlar. Rena Teyze elimi misafirlere ikram edilmek üzere bir gümüş tepsi tutuşturdu. Üstüne bir dantel örtü sermiş, bademlerin yanına kadehlerde kendi elleriyle yaptığı nane ve vişne likörünü koymuştu. Nane likörünü özellikle tavsiye ediyordu, naneler kendi bahçesindendi, şekerle birlikte Taşoz güneşinin altında, bahçe duvarının üstünde likör haline gelmişti. Göz alıcı bir yeşil, kristal kadehlerin içinde parlıyordu.

Rena teyzenin bahçesindeki zeytin ağaçları gündüz bir başka, gece bir başka güzeldi. Altlarına sıklıkla yerleştirilen yeşil renkli projektörler onlara heybetli ve gizemli bir görünüm kazandırmıştı. Dügün için başka bir yer, başka bir süsleme kimsenin aklından geçmedi.”

Ev sahipleri, akrabalar, davetlilerin imece usulü hazırladığı mezeden yemeğe kadar çeşitli yiyecekler beyaz örtülü masaların üzerinde, boy boy, renk renk, değişik lezzette zeytinlerle birlikte yer almıştı. Bunu, evlilikte huzur ve bereket olsun diye özellikle Rena Teyze istemişti.

“Her fırsatta, ‘Zeytin ağaçları bolluğun, barışın, bilgeliğin, yeniden doğuşun simgesidir, altından geçenlere, ‘Eski Yunan’da bereket ve barışı temsil eden Tanrıça Athena’nın armağanıyım, Homeros benim gölgemde soluklandı der,’” diye anlatıyor, bu ağaçla ilgili tüm hikâyelerde bir gerçeklik payı olduğunu vurgulamak istiyordu.

‘Biliyor musun Eleni?’ dedi Rena teyze, ‘Babam anlattı, Osmanlı sarayına zeytin, badem ve bal bu adadan gidermiş.’

İşte güzel Antula'm düğün gecesi, bu olağanüstü manzarada ve kendisini kucaklayan bir dost çemberinde, beyaz gelinliğiyle tarih sayfalarından fırlamış bir mitoloji kahramanı gibi süzüldü durdu.”

Davetliler kısa sürede kaynaşmış, “Nerelisiniz? Nereden geldiniz?” soruları havada uçuşmaya başlamıştı.

“Tenedos, Nea Bafra, Nea Mudania, Nea Smirni sözcükleri dudaklardan döküldü. ‘Yani,’ dediler hep bir ağızdan, ‘Bozcaada, Bafra, Mudanya, İzmir. Dedelerimiz, babalarımız Anadolu’dan göçmüşler. Memleketlerinin adlarını bu topraklarda korumuşlar. Köklerinin Anadolu olduğunu söylemek istemişler, hatta büyüklerinden öğrendikleri kırık dökük Türkçeyle başka şeyler de...’ Ailelerinden duydukları göç hikâyelerini anlatırken duydukları heyecanı gizlemeye çalışmıyor, dolu dolu yaşamak istiyorlardı.”

Bu sözcükler zaman ve mekân gözetmeden Eleni'nin kulaklarında sürekli çınılıyordu. Antula'nın düğünü için anesiyle birlikte gittiği bu adada aklına bir dizi soru gelmişti.

“Doğduğum toprak Tenedos, Bozcaada, ama köklerim nerede?”

“O gece misafirler geç vakte kadar sadece sirtaki değil, zeybekiko nağmeleriyle dizlerini yere vurdu, içkiyle coşup bol bol dans etti, herkes çok eğlendi.

Dönüş yolunda Rena Teyze arkamızdan su dökerek yolcu ederken, ‘Bahçende bir zeytin ağacı olsun kızım. Bu kutsal ağaç ‘Ben herkese aitim, siz gittikten sonra da ben burada olacağım, köklerimden doğarım der,’ dedi.”

Eleni derin bir nefes aldı, misafirlerine döndü:

“Recep’e söyleyeceğim, ilerideki zeytin ağacının dibini çapalasin, gübre koysun. Çocuğumu onun gölgesinde büyütme istiyorum.”